

Innst. S. nr. 24

(2004-2005)

Innstilling til Stortinget fra utenrikskomiteen

St.prp. nr. 70 (2003-2004)

Innstilling fra utenrikskomiteen om samtykke til ratifikasjon av konvensjon av 14. november 1970 om tiltak til å forby og hindre ulovlig import og eksport av kulturgjenstandar og ulovleg overføring av eigedomsrett til kulturgjenstandar

Til Stortinget

SAMMENDRAG

I denne proposisjonen ber Regjeringa om Stortinget sitt samtykke til ratifikasjon av konvensjon av 14. november 1970 om tiltak for å forby og hindre ulovleg import og eksport av kulturgjenstandar og ulovleg overføring av eigedomsrett til kulturgjenstandar (heretter kalla UNESCO-konvensjonen).

I dag er det i overkant av 100 land som er partar i konvensjonen, blant anna fleire vestlege land som Canada, Frankrike, Hellas, Italia, Portugal, Spania og USA. I Norden har Danmark, Finland og Sverige ratifisert konvensjonen.

UNESCO-konvensjonen inneheld føresegner til vern av den fysiske kulturarven i kampen mot den illegale handelen med kulturgjenstandar. I hovudsak knyter pliktene for medlemsstatane seg til tre kategoriar: registrering og kontroll, forbod mot eksport og import og krav om tilbakeføring.

Statane som er partar i konvensjonen, plikter å forby eksport og import av særskilde kulturgjenstandar, regulere tilbakesøking og retur av slike kulturgjenstandar, opprette nasjonale faginstusjonar på området, delta i internasjonale tiltak for vern av kulturarv som er i fare som følgje av plyndring, og avgrense ulovleg handel ved registrering av kulturgjenstandar i handelshøve.

Spørsmålet om norsk ratifikasjon har jamleg vore vurdert sidan konvensjonen blei vedteken. Frå norsk side har ein støtta prinsippa som ligg til grunn for konvensjonen. Men konvensjonen krev eit omfattande forvaltningssystem som tidlegare ikkje har blitt sett som

naudsynt sidan Noreg har ei lita rolle i den internasjonale illegale marknaden for kulturgjenstandar. Situasjonen er ein annan i dag sidan det er innført lovreglar om tilbakelevering av kulturgjenstandar i kulturminnelova av 9. juni 1978 nr. 50 § 23a. Føresegnene har sin bakgrunn i gjennomføringa av kommisjonsdirektiv 93/7/EØF og rådsdirektiv 96/100/EF og ratifikasjon av Unidroit-konvensjonen av 24. juni 1995 om stolne eller ulovleg utførte kulturgjenstandar. Det er også gjort endringar i lov av 2. juni 1978 nr. 37 om godtrutileiging av lausøyre og i lov av 9. desember 1966 nr. 1 om hevd. I desse lovene er det etablert eit forbod mot utførsel av kulturminne og andre relevante føresegner både når det gjeld handel med antikvitetar og tilgang til importrestriksjonar.

Ein ratifikasjon av UNESCO-konvensjonen vil likevel krevja nokre endringar i kulturminnelova. Stortinget sitt samtykke til ratifikasjon er derfor naudsynt i medhald av § 26 andre leddet i Grunnlova.

Konvensjonen i engelsk originaltekst med omsetjing til norsk følgjer som trykt vedlegg til proposisjonen.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Reidun Gravdahl, lederen Thorbjørn Jagland, Jens Stoltenberg og Gunhild Øyangen, fra Høyre, Julie Christiansen, Inge Lønning, Oddvard Nilsen og Finn Martin Vallersnes, fra Fremskrittspartiet, Morten Høglund og Christopher Stensaker, fra Sosialistisk Venstreparti, Kristin Halvorsen og Bjørn Jacobsen, fra Kristelig Folkeparti, Jon Lilletun og Lars Rise, og fra Senterpartiet, Åslaug Haga, vil understreke at et effektivt vern av kulturarven krever internasjonalt samarbeid.

Komiteen har merket seg at det i proposisjonen legges vekt på at endrede samfunnsforhold og globalisering gjør at problemet med ulovlig omsetning av kulturgjenstander er økende, og at uerstattelige kulturskat-

ter blir fjernet fra opphavslandet for å omsettes på det internasjonale kunstmarkedet. Komiteen har videre merket seg at det i økende grad er anerkjent av det internasjonale samfunnet som uetisk at kunstgjenstander som er av stor verdi for historien og identiteten til en kultur, blir fjernet fra opphavsstedet, og at dette også er bakgrunnen for at det er et økt behov for bedre internasjonalt samarbeid når det gjelder vern av kulturarven.

ENERGI- OG MILJØKOMITEENS MERKNADER

Utkast til innstilling er forelagt energi- og miljøkomiteen til uttalelse. Komiteen meddeler i brev 28. oktober 2004 at den ikke har ytterligere merknader.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Stortinget gir samtykke til ratifikasjon av konvensjonen av 14. november 1970 om tiltak for å forby og hindre ulovlig import og eksport av kulturgjenstander og ulovlig overføring av eiendomsrett til kulturgjenstander.

Oslo, i utenrikskomiteen, den 10. november 2004

Thorbjørn Jagland
leder

Gunhild Øyangen
ordfører